

Handläggare
Ewa Franzén
08-50814019

Till
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd
2019-09-26

Stadsdelens hantering av barn och unga utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck

Svar på skrivelse från (S), (V) och (Fi)

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Jeanette Holmqvist
Avdelningschef, IoF barn och
unga

Karin Åberg
Avdelningschef, förskola

Sammanfattning på lättläst svenska

Rana Nassrindotter med flera (S), Hassan Jama med flera (V) och Lisa Palm (Fi) har lämnat en skrivelse till Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd.

Skrivelsen innehåller tre frågor om stadsdelsnämndens arbete med barn och unga som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

Heders-relaterat våld och förtryck är när familjen inte låter medlemmarna i familjen att leva sina liv som de vill. Familjen och släkten straffar den som de tycker har förstört deras heder. Förvaltningen redovisar i sitt svar det arbete som görs inom verksamheterna kring hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen bedömer att mycket bra arbete görs, bland annat genom att utveckla kunskapen hos medarbetare.

Bakgrund

Förvaltningen har tagit emot en skrivelse från Rana Nassrindotter m.fl. (S), Hassan Jama m.fl. (V) och Lisa Palm (Fi) angående stadsdelens hantering av barn och unga utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.

I skrivelsen efterfrågas svar på följande frågor:

- Vilken typ av stadsdelen kompetenshöjande insatser har genomförts i förskoleverksamhet vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck?
- Vilken typ av riktlinjer och insatser finns då man identifierar en ung som både är förövare och offer?
- Har stadsdelen gjort en analys av hur insatserna som erbjuds till barn och unga utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck svarar mot målgruppen?

Ärendet

Arbetet som utförs inom förvaltningen följer stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Hedersrelaterat våld och förtryck bygger på traditioner och normer¹. I hederskontexten är individens intressen underordnade kollektivets, det vill säga familjens eller släktens. Kontrollen av flickor och kvinnors sexualitet är central.

I stadsrevisionens rapport om stadens arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck beskrivs hur nämnder och stadsdelar arbetat för att implementera det stadsövergripande programmet. Det framkom bland annat att det behövs tydligare riktlinjer för stadens arbete, kompetenshöjande insatser i förskolan och att det behövs en analys av om socialtjänstens utbud av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds barn och unga som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck svarar upp mot målgruppens behov.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning individ och familjeomsorg barn och unga i samverkan med avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Nedan redovisas förvaltningens svar för respektive fråga.

- *Vilken typ av stadsdelen kompetenshöjande insatser har genomförts o förskoleverksamhet vad gäller hedersrelaterat våld och förtryck?*

Under 2018 har 60 procent av all relevant personal, det vill säga de som arbetar inom förskola och socialtjänst, gått en utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck och dess konsekvenser. Vecka 41 2019 anordnar stadsdelsförvaltningen en trygghetsvecka där utbildning kommer ges vid två tillfällen om hedersrelaterat våld och förtryck samt könsstämpning.

Avdelning förskola arbetar våldsförbyggande på olika sätt. Tre förskoleenheter har nu ett särskilt uppdrag inom det våldsförebyggande arbetet. Syftet är att inget barn ska utsättas för eller bevittna våld, och att inget barn ska bli utövare av våld. Medarbetare har också erbjudits kompetensutveckling inom våld i nära relationer.

Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad har ett uppdrag att ta fram ett material till förskolan om hedersrelaterat våld och förtryck. Materialet ska bland annat innehålla information om vilka tecken hos små barn som personal bör vara uppmärksamma på och information om hur personal ska agera vid misstanke om att barn utsätts för hedersförtryck. Materialet kommer att vara en del av förskolornas arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Förvaltningen har under våren 2019 reviderat Rosa pärmen. Rosa pärmen är en rutin för medarbetare inom förskola och öppen förskola, om vad de ska göra när det finns oro för att ett barn far illa. Revideringen innebär bland annat att information om hedersrelaterat våld och förtryck har lagts till, vilka synliga/osynliga tecken ska personalen känna till samt vikten av orosanmälan.

Under hösten 2019 kommer medarbetare inom förskolan ges möjlighet att genomgå en webbutbildning om hedersrelaterat våld. Avdelning individ och familjeomsorg barn och unga har en medarbetare anställd på deltid för att arbeta handledande och konsultativt i frågor om könsstämpning och hedersrelaterat våld och förtryck. Under hösten 2019

kommer denna medarbetare att ge föreläsningar för personal inom förskola såväl som till personal inom socialtjänsten.

- *Vilken typ av riktlinjer och insatser finns då man identifierar en ung som både är förövare och offer?*

Förvaltningens jämställdhetsstrateg, tillsammans med en arbetsgrupp bestående av medarbetare och chefer från olika avdelningar, håller för närvarande på med att ta fram en förvaltningsövergripande rutin som beräknas vara klara under september.

- *Har stadsdelen gjort en analys av hur insatserna som erbjuds till barn och unga utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck svarar mot målgruppen?*

Förvaltningen gör analyser i varje enskilt fall. Individuella bedömningar görs och utifrån det dras lärdomar och erfarenheter för att bli bättre även på gruppnivå.

Socialtjänsten ger vid behov skyddat boende för det utsatta barnet/ungdomen. Annat stöd som kan ges är stödsamtal via öppenvården.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen är medveten om att flickor/kvinnor är i majoritet av de som blir utsatta. Enligt en undersökning som genomfördes i Stockholms stad 2009 bedömdes elva procent av flickorna och fyra procent av pojkarna leva med hedersnormer och begränsningar. Utsattheten kan ta sig en mängd olika uttryck och på väldigt olika nivåer och kan i värsta fall få så långtgående konsekvenser som dödsfall.

Våldet och förtrycket riktas också mot transpersoner, pojkar och unga män. Pojkar kan till exempel begränsas i val av partner eller tvingas upprätthålla och respektera hedersnormerna och kontrollera kvinnliga släktingar. Flickor kan utsättas från en tidig ålder, genom exempelvis könsstympling, och ofta brukar våldet och förtrycket intensifieras när de kommer i puberteten i 12-13-årsåldern och pågår resten av livet.²

Bilaga

Skrivelse om stadsdelens hantering av barn och unga utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck.